

УДК 342.9

ПРИРОДНІ ПРАВА ЛЮДИНИ: СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Студентка: Дігтяр Я. О., гр. БП-1-17

Науковий керівник: д.ю.н. Ковальчук А. Ю.

Київський національний університет технологій та дизайну

Актуальність теми. Дана тема актуальна, бо кожна людина повинна знати, що вона наділена природними правами, які є невід'ємними та невідчужуваними і захищені законодавчо.

Мета та завдання дослідження: проаналізувати визначені природні права людини, які склались історично та закріплені конституційно. Визначити сучасні проблеми, через які природні права людей порушуються або є не захищеними. Що сприяє забезпеченню природних прав людини?

Викладення основного матеріалу. Так, як моя робота присвячена природним правам, то для початку необхідно визначити: Що ж таке природні права людини?

На сьогоднішній день існує безліч термінів, які розкривають поняття даного терміну, бо природні права людини виникли ще з часів античності. З тих часів природні права удосконалювались та набували чинності. У юридичній науці термін природне право визначається в теорії держави та права, що означає сукупність принципів, прав і цінностей, продиктованих самою природою людини і через це не залежних від законодавчого визнання або невизнання їх в конкретній державі. Загалом, природні права людини з'являються від самого народження людини. Хоча, на мою думку, природні права з'являються навіть від моменту зачаття, тобто появою ембріона, бо ембріон вже вважається дитиною, яка має право на життя. Саме про це свідчить Декларація прав дитини в Преамбулі якої вказано, що дитина в наслідок її фізичної та розумової незрілості, потребує спеціальної охорони і піклування, зокрема належного правового захисту, до і після народження. Згідно з ч. 1 ст. 4 Американської конвенції про права людини кожна особа має право на повагу до її життя. Це право захищається законом з моменту зачаття. Нікого не може бути позбавлено життя. Природне право включає право людини на життя і свободу, на повагу гідності, таємність листування, свободу віри сповідання та світогляду продовження роду і спілкування з іншими людьми, на власність і нормальні умови існування, на освіту і охорону здоров'я, вільне пересування, на працю і відпочинок. Природне право передбачає обов'язки кожного члена суспільства не перешкоджати іншим людям в здійсненні їх прав і свобод, не заподіювати збиток суспільству і державі.

У результаті систематизації природних прав, які удосконалювались з античних часів з'явилося три умовних етапи прав людини. До першого етапу можна віднести невідчужувані природні права, тобто право на свободу совісті, думки, релігії, право на життя, на безпеку та інші. До другого етапу, етапу після Другої світової війни можна віднести права які набули розвитку соціальних, культурних та економічних прав, а саме: право на працю, відпочинок, медичну допомогу, соціальне забезпечення, захист материнства, дитинства. До третього етапу можна віднести так звані права всього людства: це право на мир, безпеку, здорове навколишнє середовище, на соціальний і економічний розвиток.

На сучасному етапі головною проблемою яка постає в природних правах людини те, що держава повинна допомагати встановлювати такі умови та допомагати у формування такого суспільства, за яких людина матиме достойне та якісне життя, а не право на нього.

Проте, саме суспільство, люди повинні сприяти реалізації захисту своїх природних прав, адже зараз головною проблемою є саме:

- низький рівень правової свідомості та культури більшості членів суспільства
- низький рівень дотримання законності у державному та суспільному житті
- безвідповідальність осіб перед собою та перед іншими особами за процес та результати своєї діяльності.

Ще дослідивши деякі статті, мене збентежило питання про право на смерть так звану «евтаназію» це право так званої легкої смерті, тобто скорочення лікарем життя людини, яка страждає невиліковною хворобою. Деякі теоретики та вчені стверджують, що таке право необхідно ввести. Наприклад, я відношусь до цього з критикою, адже ніхто не має права вкорочувати життя передчасно. Законодавство України теж заборонило таке право. Станом на 2004 рік, такі дії медика заборонені законом та розглядаються як умисне вбивство.

Якщо говорити про забезпечення природних прав, то можна проаналізувати це знайомившись Основним Законом України – Конституцією України. В розділі другому «Права, свободи та обов'язки людини і громадянина» повністю прописані статті, які сприяють забезпеченню та захисту більшості природних прав. Як приклад можна навести статтю 41 Конституції України. Згідно цієї статті :

Кожен має право володіти, користуватися і розпоряджатися своєю власністю, результатами своєї інтелектуальної, творчої діяльності.

Право приватної власності набувається в порядку, визначеному законом. Громадяни для задоволення своїх потреб можуть користуватися об'єктами права державної та комунальної власності відповідно до закону.

Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. Право приватної власності є непорушним.

Примусове відчуження об'єктів права приватної власності може бути застосоване лише як виняток з мотивів суспільної необхідності, на підставі і в порядку, встановлених законом, та за умови попереднього і повного відшкодування їх вартості. Примусове відчуження таких об'єктів з наступним повним відшкодуванням їх вартості допускається лише в умовах воєнного чи надзвичайного стану.

Конфіскація майна може бути застосована виключно за рішенням суду у випадках, обсязі та порядку, встановлених законом.

Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі.

Висновки. За результатами дослідження можна стверджувати, що природні права це невідчужувані та непорушні права людини, які виникають з моменту зачаття та супроводжують її до самої смерті та захищені законодавством.

Отже, природні права людини займають одне з центральних місць у свідомості сучасної людини. Лише завдяки ним ми живемо, працюємо, вчимося, подорожуємо т інше. Саме тому ми повинні боротися і захищати такі дорогі нам «права».

Ключові слова: право, природні права, людина, право людини, обов'язок людини, громадянин.

ЛІТЕРАТУРА

1. Шилінгов В.С. Поділ права на приватне та публічне як фундаментальна засада правової системи демократичного суспільства // Часопис КУП НАН України. 2012. №1. С.48-51
2. Теорія держави і права. Академічний курс: Підручник / За ред. О.В. Зайчука, Н.М. Оніщенко. -2-е вид., перероб. і доп. -К.: Юрінком Інтер, 2008. 688с.
3. Теорія держави і права: Навч. посіб. / А.М. Колодій, В.В. Копейчиков, С.Л. Лисенко та ін.; За заг.ред. С.Л. Лисенкова, В.В. Копейчикова. К.: Юрінком Інтер, 2002. 368с.
4. Теорія права і держави: Підруч./ О.Ф. Скакун К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2009.520с.
5. Теорія держави і права: Підручник: Пер.з рос./ О.Ф. Скакун Х.: Консум, 2001.- 656с.